

September 1999

1999. aasta erakordselt soe suvi jätkus ka septembris. Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudis (EMHI) arvatuti kuu keskmiseks õhutemperatuuriks kogu riigi territooriumi kohta 13,1 °C, see on 2,3 kraadi üle pikaajalise keskmise ehk normi.

Palavaim päev oli 8. september, kui Valgas mõndeti maksimumtemperatuuriks 26,5°C. Ööd jahenesid kuu keskel – mitmel pool esines öökülma –2 kuni –5°C, rohupinna kohal (2 cm) oli isegi –7°C.

Kuu esimesed kaks kümme-päevakut olid rekordiliselt kuivad – veidi vihma tuli vaid Saaremaal. Sajud algasid alles 21. septembril. Senine Tartumaa kohalik sep-

tembrikuu põuatippmark poole sajandi arvestuses püsis 1967. aastast, kui Tõraveres sadas 20 päevaga 4,5 mm. Eesti keskmiseks sademete hulgaks saadi 37 mm, mis teeb vaid poole normist. Sügiskuu oli päikeseline (kuni 75% rohkem tavalisest), uuest päikesepaiste tavalisest rekordist jäi puudu Tartumaal vaid kolm tundi.

Kuu keskel käivitas orkaan Floyd Põhja-Ameerika idarannikul USA ajaloo suurima evakuaatsiooni-kampaania. See päästis küll hukust sadu inimesi, kuid üleujutused ja marutuuled töid ikkagi surma 68 sealsele elanikule – suurim tormiohvrite hulk viimase 28 aasta jooksul. Materiaalset kahju hinnati 5–7 miljardile dollarile. Teisel pool maakera Hongkongis ja Jaapanis möllasid rängad taifuunid York ja

Bart, tuule kiirus küündis seal 50 meetrini sekundis. Võrdluseks: Eesti kõige suurem tuule kiirus 48 m/s mõndeti Ruhnus 27. oktoobril 1969. a.

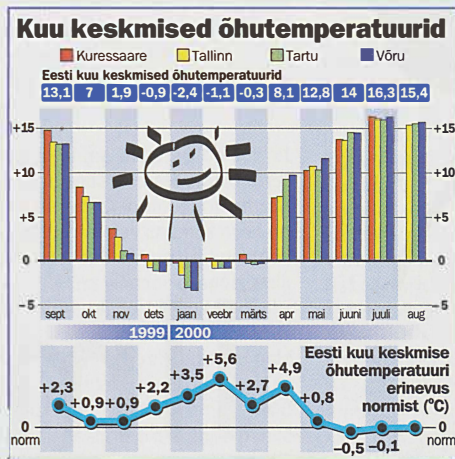
Oktoober 1999

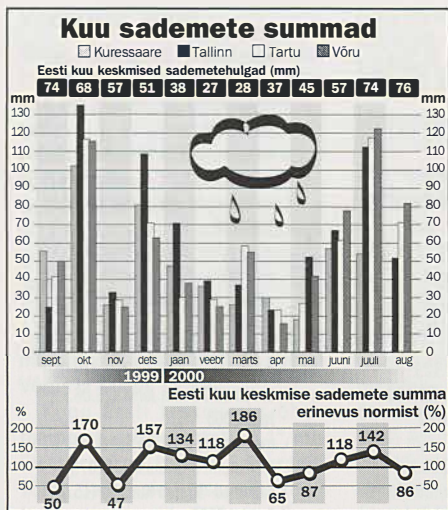
Soojast septembrist ei jäänud palju maha oktoobrikuugi, kogu Eesti kuu keskmiseks õhutemperatuuriks oli 7°C, mis on ligi kraadi võrra kõrgem tavalisest. 4. oktoobrist algas nn klimatooloogiline sügis, s.o aeg, kui ööpäeva keskmine temperatuur jääb püsivalt alla 13 kraadi. Kuu kõige külmem päev oli 23., kui sisemaal püsis ilm kogu päeva nulli ümber, öösel aga kahutas mitmel pool nelja külmakraadiga. Kuu lõpp oli jälle soojem, kuigi mitte nii soe kui aasta varem, mil õitsesid isegi kullerkupud. Ilma poolest oli kõige vaatmängulisem 12. kuupäev, kui suve meenutasid paar pikse-rasvatut ja öösel võis imetleda virmalisi.

Viinakuu oli vesine. Ladistas ja tibutas tervelt 25 päeval, veidi küündis seal 50 viimane kolmandik. Kõige kuivem oli Peipsi äär (Mustvees 82 mm), Tõraveres sadas aga rohkem kui kogu suve jooksul kokku (117 mm).

Ilm tekitas katastroofi Mehhikos, kus laialdastes üleujutustes hukkus ligi 100 inimest. Riigi president nimetas loodusõnnetust kümnendi halvimaks tragöödiaks Mehhikos.

29. oktoobril tabas Indias Orissa piirkonda troopiline tsüklon nimega TC05B (st 5. tsüklon Bengali lahel). Tuule kiirus ulatus 87 m/s. See juhtus vaid 11 päeva pärast eelmise, veidi nõrgema tsükloni TC04B rünnakut! Hukku-

nute arvuks hinnatakse kuni 30 000 inimest, seega ligi kolm korda rohkem sellest, mille töökaasa kurikuulus orkaan Mitch aastavarem Kesk-Ameerikas.

November

õigustas talvekuu nime. Talviselt valgeks muutus maastik 14. kuupäeval. Paar päeva varem oli veel päris soe: Tartumaal 10–11, Virtsus 13 kraadi üle nulli. Teisel kümpäevakul langes temperatuur maapinnal Mustvees juba –20°C lähedale, lumikatte paksus ulatus paiguti 12–15 sentimeetriini. Sellist talveilma jätkus tosinaks päevaks, 27. novembril keeras sulale ja kogu see ilu oli

tormine. 29. novembri õhtul tõusis rajuv, mis kustutas elektrituled kümnetes tuhandetes kodudes. Kihnu lähedal saavutas torm orkaani jõu. Tuul puhus üle 32 meetri sekundis.

Tuuline ja sajune oli november ka mujal maailmas. Paduvihmade all kannatasid Vietnam (622 hukkunut, ligi miljon peavarjuta), Austraalia kirdeosa ning Argentina. Prantsusmaal sai üleujutustes ja mudavooludes surma 30 inimest. Peterburis tõstis viimase kümnendi suurim uputus vee Ermitaaži keldreisse, seisus metroo ja Sosnovõi Bori tuumaelektrijaam.

Novembris lõppes Atlandil orkaanihooaeg, mis oli oma 12 nimelise tormiga iseäranis inten-

kadunud. Kuu teravikuna oli isegi kraad normist soojem.

Kuigi sademaid tuli igasugusel kujul 20–24 päeval, oli nende kogus alla normi. Eesti keskmiseks sademete hulgaks arvutati EMHI-s 28 mm, seega normist alla poole. Kõige kuivem oli Hiiumaa (Kärdlas 18 mm), märjem Jõhvi ja Põlva ümbrus (40–42 mm).

Mardi- ehk talvekuu lõpp oli miljonide küünlavagel elektrimootore ootama. Vaid kaks päeva lasti sealseil elanikel hinge tõmmata, kui saabus uus orkaan pea sama tugeva tuulega.

siivne. USA läänerannikul oli aasta seevastu väga vaikne, mais-maani jõudis vaid orkaan Greg.

Detsember 1999

Detsember oli erakordselt tormine, kuid soe. Kuni jõulude teise pühani puhus ühes või teises Eesti nurgas pidevalt vali tuul: 12–15 meetrit sekundis.

18. detsembril paisus maru Kihnus orkaaniks (34 m/s) – juba teist korda kuu jooksul, saartel paukus isegi äike. Õnneks jäime tormitugevuselt Euroopa Liidust kaugele maha – Prantsusmaast Taanini tappis Lothariks kutsutud jõulutorm 24. ja 25. detsembril 135 inimest ja sundis kümneid miljonide küünlavagel elektrimootore ootama. Vaid kaks päeva lasti sealseil elanikel hinge tõmmata, kui saabus uus orkaan pea sama tugeva tuulega.

Kaugel Venezuelas olid pühad veelgikurvemad: 16 päevaga sadas alla 80% aastasest normist, mudavoolud tõid huku üle 30 000 inimesele. Külmalaine tabas Kagu-Aasiat, troopilises Tais oli paiguti temperatuur nulli lähedal. Palju külmem oli Siberis. Jakuutias langes piiritusesammas –54 kraadini!

Meil püsis ilm sügiselt sooja ja niiskena kuni poole detsembrini. Jõulukuiselt valgeks sai maa uuesti 16. kuupäeval. Lumi püsis tänu parajatele külmakraadidele kuni aastalõpuni. Vana-aastal oli Eestis

lund Mulgimaast Harjuni ligi 20 cm, Võrust Narvani veidi vähem. Kogu Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks arvatati 0,9 külmakraadi, mis on 2,2 kraadi keskmisest kõrgem. Ka sademid tuli poolteist kuni kaks korda tavalisest enam.

Kogu 1999. aasta oli ilma poolest Tartus saajandi vaatlusreas soojuselt 5.–7. kohal (aasta keskmine temperatuur 6,7°C), kõige soojem oli 1989. aasta (7,2°C). Aasta sademete hulk Tartumaal oli tavaline – 600 mm. Kogu Eesti aasta keskmine temperatuur oli 6,5°C, ligi 2 kraadi kõrgem tavalisest, sademeid tuli normikohaselt (631 mm). Maailma Meteoroloogiaorganisatsiooni andmeil jäi 1999. aasta 1860. aastast algavas vaatlusreas soojuselt viiendale kohale. See oli sedakorda 0,33 kraadi võrra kõrgem kui baasaastateks võetud ajavahemikul 1961–1990.

Jaanuar 2000

Illusa numbriga aasta saabus Eesti- maale ilmaüllatusteta: maa oli valge, püsis kerge pakane. Jaanuarikuu soojalaine saabus kolmekuningapäeval. Maa muutus jälle nädalaks mustaks. Nädalapäevad oli Tartumaal ligi 4–5°C sooja, 19. kuupäevast muutusid ööd päris külmaks. Kuu lõpu poole mõõdeti paljudes ilmajaamades maapinnal –28 kuni –30°C, õhus –25°C.

September 1999

maksimum: 26,5°C Valga (8. 09.)
miinimum: –2,4°C Kuusiku (16.09.)

maksimumsademed
ööpäevas: 21 mm Vilsandi (22.09.)

Oktoober 1999

maksimum: 20,3°C Võru (3. 10.)
miinimum: –4,0°C Väike-Maarja (23. 10.)
sademed: 40 mm Virtsu (1. 10.)

November 1999

maksimum: 13,0°C Virtsu (1.11.)
miinimum: –13,6°C Võru (21.11.)
sademed: 12 mm Tartu (23.11.)

Detsember 1999

maksimum: 8,6°C Virtsu (1.12.)
miinimum: –16,7°C Kuusiku (29.12.)
sademed: 30 mm Kihnu (7.12.)

Jaanuar 2000

maksimum: 5,5°C Saku (10.01.)
miinimum: –24,9°C Kuusiku (25.01.)
sademed: 18 mm Nigula (13.01.)

Veebruar 2000

maksimum: 7,7°C Võru (28.02.)
miinimum: –18,1°C V-Maarja, Narva (24.02.)
sademed: 9 mm Virtsu (25.02.)

Märts 2000

maksimum: 11,9°C Kunda (31.03.)
miinimum: –16,0°C Narva (28.03.)
sademed: 23 mm Jõhvi (16.03.)

Aprill 2000

maksimum: 26,7°C Kunda (24.04.)
miinimum: –3,9°C Kuusiku (6.04.)
sademed: 10 mm Ruhnu (17.04.)

Mai 2000

maksimum: 29,0°C Võru (29.05.)
miinimum: –5,5°C Kuusiku (16.05.)
sademed: 23 mm Kunda (22.05.)

Juuni 2000

maksimum: 29,1°C Kuusiku (22.06.)
miinimum: 0,4°C Kuusiku (19.06.)
sademed 76 mm Jõhvi (26.06.)

Juuli 2000

maksimum: 27,8°C Paldiski (12.07.)
miinimum: 5°C Kuusiku (9.07.)
sademed: 30 mm Kuusiku (15.07.)

August 2000

maksimum: 23,8°C Kuusiku (1.08.)
miinimum: 2,9°C Mustvee (27.08.)
sademed: 51 mm Kuusiku (9.08.)

Sellele vaatamata oli Eestis jaanuari keskmine õhutemperatuur normist 3,5 kraadi kõrgem (–2,4°C). Sademeid nii lume, lörtsi kui vihma näol tuli näärakuul tavalisest rohkem – 51 mm (norm 38 mm). Tihe lumesadu 20. kuupäeval häiris liiklust Põhja-Eestis. Harjumaale sadas mõne tunniga paarikümne-sentimeetrine lumekiht. Praami-liiklust segas lisaks veel tormituul. Üldse oli jaanuar tuuline. Isegi Tartumaal ulatusid tuule-puhangud 22 päeval üle 10 m/s, paaril päeval

isegi 20 m/s. Lund mõõdeti kuu lõpul Kuusikul 19, Pandivere kõrgustikul 18, Võrus 14, Tartumaal 5–10 cm.

Jaanuar pakkus üllatusi mitmel pool: Aadria merel oli näha jääd, USA idarannik uppus lumme, tugevad tuused häirisid elu Iisraelis, Jordaania, Balkanil, liiga palav oli seevastu Argentinas, külm südasuvises Lõuna-Aafrikas ning Austraalia lääneosas. Pakane –27°C kuni –38°C nõudis ohvreid Roomast Moskvani.

Veebruar 2000

2000. aasta veebruar oli väga soe, niiske, kuid päikesevaene. Tartu 134-aastases vaatlusreas saavutas tänavune küünlakuu soojuselt ($-0,8^{\circ}\text{C}$) 8.–9. koha. Võrdluseks: kõige soojem oli 1990. a veebruar ($2,3^{\circ}\text{C}$), kõige külmem aga 1871. a ($-17,6^{\circ}\text{C}$). Kuu teine kümpapäevak oli eriti soe ($+0,5^{\circ}\text{C}$): poolsajandi jooksul on see periood soojem olnud vaid 1974. ja 1995. aasta veebruaris. Maksimumsoojust märgiti kuu kahel viimasel päeval Võrus ja Tartus $+7,7^{\circ}\text{C}$.

Kogu Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks arvatati $-1,1^{\circ}$, mis ületab normi tervelt 5,6 kraadi võrra. Sademeid igasugusel kujul tuli Eestis viiendiku jagu tavalisest rohkem (32 mm).

Kogu talve (detsember–veebruar) keskmisel õhutemperatuurilt jäädi seekord 9. kohale

($-1,7^{\circ}\text{C}$). Kõigesoojem talv oli Eesti 1924/25. aastal ($-0,3^{\circ}\text{C}$), kõige külmem aga 1870/71. a ($-13,1^{\circ}\text{C}$).

Kõige suurema loodusõnnetuse tõi veebruar Mosambiigile. Umbes Eesti-suurusel alal jäi uputuses peavarjuta 800 000 inimest, hukkunuid on ligi 300.

Märts 2000

Märtsikuu oli ilmadelt mitmekesine: tormid, äike, virmalised, lumi tuli ja läks. Kaks korda pani lumetorm proovile kogu teemeistrite tehnika. Maksimaalne õhusoojus tõusis kuu lõpul kohati 13°C ligi, minimaalne enamasti alla -10°C ei langenud. Eesti keskmiseks arvatati kõrge $-0,3^{\circ}\text{C}$, mis ületab normi 2,7 kraadi võrra. Üllatavalt palju sadas – ligi kaks korda normist rohkem. Tartumaa näitaja (58 mm) poolest saavutas tänavune paastukuu 130 aasta märtsite seas viienda koha. Veel rohkem sadas Viljandi- ja Valgamaal (70 mm).

Mujal maailmas oli samuti märkimisväärset: Siberis ja Kanadas paukus nädalaid 40–46-kraadine pakane, Sudaanis ja Senegalis oli sama palju kuuma. Meteoroloogiapäeval, 23. märtsil murdus

Antarktikas lahti kõigi aegade suurim, pindalalt Jamaica saarega võrdne jäämägi. Mongoolia elanikud kannatasid 30 aasta raskeima talve käes.

Aprill 2000

Vähemalt 135 aastat pole Eestimaa loogiline kevad ehk aeg, mil keskmine ööpäeva temperatuur tõuseb üle 5°C , algas enamikus kohtades 11.–12. aprilli paiku ehk ligi kaks nädalat tavalisest varem. Klimatoloogiline suvi (temperatuur püsivalt üle 13°C) algas juba kümmeaastase päeva pärast. 24. kuupäeval püstitati Kundas uus aprillikuu soojarekord ($27,6$ kraadi). Jürikuu kokkuvõtteid tehes selgus, et ka kogu kuu oli olnud soojem kui kunagi varem. Eesti keskmine ($8,1^{\circ}\text{C}$) ületab normi ligi viie kraadi võrra. Ka Tartu vaatlusreas on tänavune aprill oma 9,3 kraadiga konkurentsilt esikohal. Veelgi soojem oli Võrus ja Valgas ($9,7^{\circ}\text{C}$ ja $9,5^{\circ}\text{C}$).

Aprill oli üpris kuiv (40–95% normist), 9. kuupäeval tuli korraaks ka lumi maha. Päikest oli näha veidi rohkem kui tavaliselt (170–230 tundi), ultraviolettkiirguse indeks tõusis juba 4,6-ni. Loodusnähtustest äratasid enim tähelepanu tugevad virmalised ööl vastu 7. aprilli.

Ungaris, Rumeenias, Venemaal ja Hiinas sadas paduvihma, Mehhiko kannatas põua all. Palavaim oli

Ilm näitas pikka nina Tartu maratonile aegsasti Jaapanist tulnud suusahuvilistele. Lumepuudusel jäi maraton sõitmata. Jaapanlased käisid Otepääl ringi ja otsisid mõnd lumelapikest, kus siiski suusataada saaks.

Pakistanis Sibi nimelises paigas, +47,2°C, Siberis oli külma -23°C.

Mai 2000

Jürikuu soojalainele järgnes mai esimestel päevadel külmaline. Kuu esimestel öödel langes rohukatte kõrgusel (2 cm) minimaalne temperatuur -11 kraadini, öökülmi esines 17. maini. Öide puhkenud marjapöösad said mitmel pool tugevaid kahjustusi. Kuu keskel läks jälle soojemaks, nii et Eesti keskmine õhutemperatuur oli 12,8°C, mis on ligi kraad harilikust kõrgem.

Üle kolme nädala valitses pöud, korralikud sajud algasid alles kuu viimasel kolmandikul. Eesti keskmine sajuhulk oli 39 mm, 87 % normist.

Maikuu oli õige tormine. Isegi sisemaal olid poolltel päevadel tuulepuhangud üle 10 m/s. Rajuhood 20–24 m/s viisid jälle rivist välja üle 600 trafopunkti. Tõsine torm tabas saari 26. mail.

Meeldejärvaks tegi lehekuu erakordne rahetorm 29. mail. Rahet sadas Elvast Peipsini. Teateid tuli 5–7- sentimeetristest rahekamarkatest (senine Eesti ametlik raheterade läbimõõdu rekord on 5 cm: 1966 Haanjas, 1972 Pärnus, 1998 Haanjas).

Rahetorm esines mais mitmel pool – Prantsusmaal, Jaapanis, Hollandis, Saksamaal. München sai kannatada koguni kahel korral, seal sadas 17. kuupäeval ka

paduvihma – 68 mm tunniga, lisaks valitses Saksamaal pool kuud ligi 34-kraadine kuumus. Palavuse tõttu suri Pakistanis üle 130 inimese, riigijuhid korraldasid palvusi vihma saamiseks. Tunduvalt jahedam oli Jäämere ääres, -25°C.

Metsatulekahjud mõllasid Floridas, New Mexicos, Ida-Siberis. Põhjuseks oli pikk põuaaeg.

Juuni 2000

Juuniilmad olid valdavalt jahedad, esines vaid paar lühiajalist soojalainet. Eriti jahe oli esimene kümme päeva. Siis oli kogu riigis sooja tavalisest 2 kuni 3 kraadi vähem, soojem oli jaanipäeva paiku. 22. juunil mõõdeti Kuusikul kuu maksimumtemperatuuriks 29,1°C. Jaanilaupäev oli kuiv, sadama hakkas alles öösel (Võrus 16 mm, Tartus 14 mm). Kogu Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks arutati 14,0°C, pool kraadi normist vähem (võrdluseks: 1999. a juunis väga kõrge 18,1°C).

Kuu sademetehulk oli enamikus

kohtades normilähedane või pisut suurem. Suuremad vihmad sadasid Kirde-Eestis (Jõhvis 165 mm, peaaegu kolmekordne kuunorm!). Eestis keskmisena sadas 67 mm ehk 118% normist. Kuu lõpul esines Ida-Virumaal ja Jõgevamaal tugevat äikest rahega. Päikese paistet oli tavaline jagu, ultraviolettkiirguse indeks ulatus jaanikuus 6,7-ni (1998. a juuni 7,6). Juuni keskpäiku algasid ka rabapõlengud (Orus, Sanglas).

Maailmas oli endiselt palju üleujutusi, mudavoole (Guatemalaas, Indias, Jaapanis), kuuma laineid. Surmaorus Californias tõusis kuu keskel palavus 49 kraadini, 9 kraadi võrra vähem oli San Franciscos ja San Joses. Kannatanuid loeti seal 100 000 ümber.

Juuli 2000

Juuli oli normikohase soojusega, kuid väga vihmane. Vähe oli päikest ja palju äikest. Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks arutati EMHI-s 16,3°C.

Ilmataat Rakverele ei halastanud. Algatuseks saatis keeristormi ning siis, kui oli vaja keeristormi kahjustusi lappida, kupatas kaela raevuka vihmahoo.

KLIIMAREKORDID

MAAILMAREKORD				EESTI REKORD		
ÕHUTEMPERATUUR (°C)						
	näit	aeg	koht	näit	aeg	koht
Kõrgeim	57,8	13.IX 1922	Azizija, Liibüa	35,6	11. VIII 1992	Võru
Madalaim	-89,2	21.VII 1983	"Vostok", Antarktis	-43,5	17. I 1940	Jõgeva
AASTA KESKMINE ÕHUTEMPERATUUR (°C)						
	näit	aeg	koht	näit	aeg	koht
Kõrgeim	34,4	1960-66	Dallal, Etioopia	8,3	1975 1989	Vilsandi Vilsandi
Madalaim	-57,8	1958	Suhtelise ligipääsmatuse poolus, Antarktis	1,6	1942	Jõgeva
SADEMED (mm)						
	näit	aeg	koht	näit	aeg	koht
Minutis	31,2	4. VII 1956	Unionville, USA	3,6	23. VII 1957	Tooma
	38,1	26. XI 1970	Guadeloupe (Väikesed Antillid)			
Õöpäevas	1870	15.-16. III 1952	Cilaos, Réunion	148	4. VII 1972	Metsküla (Saaremaa)
Kuus	9299	juuli 1861	Cherrapunji, India	351	august 1987	Haanja
Aastas	26 461	aug 1860 -juuli 1861	Cherrapunji, India	1158	1990	Nääri (Raplamaa)
ÕHURÕHK (millibaarides)						
	näit	Merepinnale taandatud		näit	Jaama kõrgusel	
	aeg	koht	aeg	koht	aeg	koht
Kõrgeim	1083,3	31. XII 1968	Agata, Krasnojarski krai, NSV Liit	1060,3	23. I 1907	Tallinn
Madalaim	870	12. X 1979	Taifuunis Tip Guami saare lähedal	936,0	16. XII 1982	Väike-Maarja
TUULE KIIRUS (10-12 m maapinnast, m/s)						
	näit	aeg	koht	näit	aeg	koht
Puhang	104	12. IV 1934	Mount Washington, USA	48	27. X 1969	Ruhnu
10 min keskmine	101	12. IV 1934	Mount Washington, USA	35	6.-7. VIII 1967	Põhja- ja Loode-Eesti
Kuu keskmine	24,9	juuli 1913	Denisoni neem, Antarktis	11,9	dets 1898	Sõrve
Aasta keskmine	19,4	apr 1912 –veebr 1913	Denisoni neem, Antarktis	7,9	1929	Pakri
LUME SÜGAVUS (m)						
Suurim	11,5	9. V 1911	Tamarack, California, USA	0,97	1924 (dekaadi keskmine)	Pagari (Virumaa)
RAHETERA						
Suurim	1020 g	14. IV 1986	Gopalganj, Bangladesh	7 cm	mai 2000	Tartu- ja Jõgevamaa
PÄIKSESEPAISTE KESTUS (tundi)						
Suurim	4300 (97% võimalikust)	Aasta keskmine	Ida-Sahara	2226 (50% võimalikust)	1975	Vilsandi

MITTEAMETLIKUD REKORDID:

Paljuaastane keskmine kõrgeim õhutemperatuur	6,0°C	Vilsandi, Ruhnu
madalaim	4,1°C	Jõgeva, Jäneda
Keskmine pikim püsiv lumikate lühim	122 päeva 65 päeva	Mauri (Haanja) Vilsandi

Palavaim päev oli 12. juuli, kui Paldiskis mõõdeti pärastrlõunal 27,8°C. Seevastu püstitati Tartu-maal uus päeva külmarekord: 28. juuli hommikul märgiti Tõraveres õhusooja vaid 5,6°C (1944. aastal 7,1°C), rohu kõrgusel oli veelgi jahedam, 2,4°C.

Vihma (hoo- ja äikesevihma) sadas sageli, eriti kuu keskpaiku. Äikest registreeriti 11 päeval, Kuusikul, Põlva ja Jõgeva maakonnas esines ka rahet. Kuu jooksul oli mandril 13–18, saartel kuusajupäeva. Eesti keskmine kuu sajuhulk oli 109 mm, ligi poolteist korda normist enam. Kõige märjem paik oli Põlvamaa (185 mm), märksa kuivem oli saartel (50–55 mm).

Rakverlastele jääb tänavune juuli meelde muidugi 15. juuli trombi e tuulispasa tõttu: see oli teadaolevalt Eestis esimene selline inimohvriga loodus-õnnetus. Kolm päeva hiljem tõstis keeristorm Jõgevamaal Kõnnu külas sigala söödaköögilt katuse. Kui tavaliselt esineb meil aastas 1–3 trombi, siis kõige pööris-tormisem oli 1998. aasta juuni vähemalt 24 tuulispasaga.

Balkanil, Iisraelis, Californias oli palavust ligi 50°C, Iraanis koguni

53°C, Afganistanis kannatati 30 aasta tugevaima põua all. Rootsisis olid 26. juuliks purustatud kuu senised sajurekordid (Hoglekardenis 304 mm). USA pealinnas oli tänavune juuli kõige jahedam alates 1918. aastast, Inglismaal saja aasta pilvisem.

August 2000

Suveviimane kuu august, oli Eestis soojuselt tavaline, vihma sadas sageli, kuid vähem normist (86%). Palavaim päev oli esimene kuupäev, kui Lääne-Eestis mõõdeti ligi 24° (Kuusikul 23,8°C). Eesti absoluutsest soojarekordist, 35,6° (Võrus, 11. augustil 1992), jäi tänavune tippsaavutus kaugele maha. Külmim päev oli 27. august, kui

Mustvees langes temperatuur õhus 2,9 kraadini, maapinnal märgiti kergelt öökülma.

Kõige soojem oli suvepealinn Pärnu kuu keskmise temperatuuriga 16,6°C, seal sadas ka kõige vähem vihma, vaid 33 mm. Vihma-seim koht oli seekord Kesk-Eesti (Türil 119 mm). Võrus sadas kuu esimesel kümnepäevakul 58 mm, mis tõstis Tamula järve taset ligi kahe meetri võrra.

Suuremat kahju tekitasid paduvihmad samal ajal Indias ja Bhutanis, kus koduta jäi üle nelja miljoni inimese. Põhja-Ameerika lääneosa vaevles 50 aasta suurimate metsatulekahjude käes, Arkansases tõusis 31. augustil õhukuumus rekordilise 43,8 kraadini, Dallases (Texas) polnud sadanud juba 61 päeva. See on uus põua-rekord! Osooniauk Antarktika kohal töötas tulla senistest ulatuslikum.

2000. aasta suvi (juuni-august) oli kokkuvõttes veidi jahedam ja sajusem kui keskmiselt.

Lumesadu Argetinas röömustas lapsi.